

कार्यविधि संख्या -	०४
--------------------	----

माण्डवी गाउँपालिकाको विपद प्रभावित व्यक्ति तथा परिवारलाई राहत वितरण मापदण्ड तथा आर्थिक सहयोग
सम्बन्धि मापदण्ड, २०७९

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति	२०७९/०७/०९
-----------------------------	------------

माण्डवी गाउँपालिका
प्यूठान जिल्ला
लुम्बिनी प्रदेश

माण्डवी गाउँपालिकाको विपद प्रभावित व्यक्ति तथा परिवारलाई राहत वितरण मापदण्ड तथा आर्थिक सहयोग सम्बन्धि मापदण्ड, २०७९”

प्रमाणीकरण मिति: २०७९/०७/०१

प्रस्तावना

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद, अत्यन्तै न्यून आर्थिक स्थिति भएका दीर्घरोगी जस्तै मुटु, मृगौला, क्यान्सर, पक्षघात तथा मस्तिष्क घात लगायतका मानव जीवनमा असर पार्ने तथा अप्रत्याशित कारणबाट सृजना भएको विशेष परिस्थितिको सामना गरिरहेका नागरिकहरूलाई तत्काल केही राहत उपलब्ध गराउन आवश्यक देखि आर्थिक सहायता कोष स्थापना र संचालन गर्न वाञ्छनिय भएकोले, माण्डवी गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन २०७९ को दफा ... बमोजिम आर्थिक सहायता कोषलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र मित्तव्ययी तवरले परिचालन तथा व्यवस्थापन गर्न यो माण्डवी गाउँपालिकाको विपद प्रभावित व्यक्ति तथा परिवारलाई राहत वितरण मापदण्ड तथा आर्थिक सहयोग सम्बन्धि मापदण्ड, २०७९” लाई गाउँसभाको मिति २०७ // मा बसेको कार्यपालिका बैठकले स्वीकृत गरी लागु गरिएको छ ।

परिच्छेद १

संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१)यस कार्यविधिको नाम “माण्डवी गाउँपालिकाको विपद प्रभावित व्यक्ति तथा परिवारलाई राहत वितरण मापदण्ड तथा आर्थिक सहयोग सम्बन्धि मापदण्ड, २०७९” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तत्काल लागु गरिनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा

क. “कार्यविधि” भन्नाले माण्डवी गाउँपालिकाको विपद प्रभावित व्यक्ति तथा परिवारलाई राहत वितरण मापदण्ड तथा आर्थिक सहयोग सम्बन्धि मापदण्ड, २०७९लाई सम्झनु पर्दछ ।

ख. “कोष” भन्नाले माण्डवी गाउँपालिकाको आर्थिक सहायता कोषलाई बुझ्नुपर्छ ।

ग. “कार्यपालिका” भन्नाले माण्डवी गाउँकार्यपालिकालाई बुझ्नुपर्छ ।

घ. “आर्थिक सहायता” भन्नाले भुकम्प, बाढि, पहिरो, आगलागी, माहामारी जस्ता प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद् लगायत मानवीय जिवनमा दीर्घ असर पार्ने प्रकारका मुटु, मृगौला, क्यान्सर, मस्तिष्कघात तथा पक्षघात जस्ता दीर्घरोगबाट पिडित व्यक्तिहरूको लागि तत्काल गरिने आर्थिक सहायतालाई बुझ्नुपर्छ ।

परिच्छेद २

कोषको अवधारणा, लक्ष्य, उद्देश्य र नीति

३. अवधारणा

माण्डवी गाउँपालिकामा हुने प्राकृतिक तथा मानव सृजित विपद्बाट प्रभावित व्यक्ति, परिवार तथा संघ/संस्थालाई तत्काल राहत सहयोग उपलब्ध गराउन, न्यून आर्थिक स्थिति रहेका दीर्घरोगीहरु लगायत अप्रत्याशित घटनामा परि अंगभंग भएकाहरुलाई पहिचान गरि राहत सहयोग पुऱ्याउन यस प्रकारको कोषको स्थापना भएको छ ।

४. लक्ष्य

प्राकृतिक तथा मानव सृजित विपद्को प्रकोपमा परेका व्यक्ति, परिवार तथा संघ/संस्थालाई तत्काल राहत सहयोग उपलब्ध गराउन, विपन्न दीर्घरोगीहरु, अंगभंग भएकाहरुलाई तत्काल राहत सहयोग पुऱ्याउन र अप्रत्याशित स्थितिमा गरिने कार्यहरु गरि राहत उपलब्ध गराउनुनै कोषको लक्ष्य रहेको छ ।

५. उद्देश्य

- (१) विपद् पिडितहरुलाई तत्काल राहत उपलब्ध गराउने,
- (२) आकस्मिक वा अप्रत्याशित कारणबाट सृजना भएको विशेष परिस्थितिमा तत्काल गरिने आकस्मिक कार्य गर्ने,

६. नीति

- (१) विपद् पिडितहरुलाई तत्काल राहत उपलब्ध गराइ पुनःस्थापना तर्फ उन्मुख गराउने,
- (२) गाउँपालिकाको कार्यक्षेत्र भित्र भैपरि आएको विशेष परिस्थितिमा तत्काल आवश्यक देखिएको कार्य गरि क्षति न्युनिकरण गर्ने,
- (३) स्थानीय तहमा रहेका अत्यन्त विपन्न दीर्घरोगीहरु, दुर्घटनामा परि अंगभंग हुनेहरुलाई तत्काल राहत उपलब्ध गराउने,

परिच्छेद ३

कोष स्थापना

७. **कोष स्थापना:** (१) माण्डवी गाउँपालिकाको विपद् प्रभावित व्यक्ति तथा परिवारलाई राहत वितरण मापदण्ड तथा आर्थिक सहयोग गर्न आर्थिक सहायता कोष नाम गरेको एक कोषको स्थापना हुनेछ ।

(२) यस कोषको नाम माण्डवी गाउँपालिका आर्थिक सहायता कोष रहने छ ।

८. **कोषमा जम्मा हुने रकम:** (१) गाउँसभाबाट आर्थिक सहायता कोषका लागि वार्षिक रुपमा विनियोजन हुने रकम,

(२) दातृ निकाय, गैर सरकारी संस्था, संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, अन्य स्रोतहरूबाट कोषलाई प्राप्त हुने रकम,

परिच्छेद ४

कोषको रकम परिचालन सम्बन्धी व्यवस्था

९. कोषबाट खर्च हुने क्षेत्र: (१) कोषबाट प्राकृतिक विपद्बाट भएका धनजनको क्षती र दीर्घरोग लागेका विपन्न सदस्यको उपचार खर्चको लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

(२) प्राकृतिक विपद् जस्तै आगलागी, बाढी तथा पहिरोको कारण धनजनको क्षती भएमा क्षतीको मुल्यांकन अनुसार देहाय अनुसारको सहयोग उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

क्र.सं.	आर्थिक सहयोग गर्ने क्षेत्र (क्षतीको विवरण)	सामाग्री तथा नगद सहयोग	
		तत्काल उपलब्ध गराउने राहत सामाग्री	सहयोग गर्ने रकम रु
१	घर र गोठ दुवै जलेर/बगेर/पुरिएर सम्पूर्ण सामाग्री समेत नष्ट	पाल, थाल, खाना पकाउने तथा खाने भाँडा १ सेट, १ हप्ताको लागि आवश्यक पर्ने खाद्यान्न	१००००-२००००
२	घर जलेर/बगेर/पुरिएर सम्पूर्ण सामाग्री समेत नष्ट		१००००-१५०००
३	घर र गोठ दुवै जलेर सम्पूर्ण सामाग्री समेत नष्ट भएमा र एक जना मानिसको मृत्यु भएमा		२००००
४	घर र गोठ दुवै जलेर सम्पूर्ण सामाग्री समेत नष्ट भएमा र दुइ जना मानिसको मृत्यु भएमा		३००००
५	घर र गोठ दुवै जलेर सम्पूर्ण सामाग्री समेत नष्ट भएमा र दुइ भन्दा बढी मानिसको मृत्यु भएमा		६००००
६	घर र गोठ दुवै जलेर सम्पूर्ण सामाग्री समेत नष्ट भएमा		१००००-१५०००
७	गोठ मात्र जलेर र पशुको समेत मृत्यु भएमा		३०००-६०००
८	गोठ जलेर/बगेर/पुरिएर सम्पूर्ण सामाग्री समेत नष्ट		५०००-१००००
९	प्राकृतिक प्रकोप तथा दुर्घटनामा परी घाइते भएका व्यक्तिको लागि अस्पताल गई उपचार गर्न सहयोग		५०००-२५०००

१०	महामारी रोग लागि मृत्यु भएमा (सरुवा रोग प्रमाणित भएमा)	१५०००
----	--	-------

(३) विभिन्न जटिल तथा दीर्घरोग जस्तै: क्यान्सर, मुटु रोग, मृगौला रोग, पक्षघात तथा मत्सिष्कघात जस्ता रोग लागि उपचार प्राप्त गर्न समस्यामा परेका गरिव/विपन्न सदस्यको लागि रोगको प्रकृति र निजको आर्थिक अवस्था हेरी प्रति व्यक्ति रु. १०,००० देखि ५०,००० सम्म उपचार खर्च उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

४) प्राकृतिक प्रकोप कारणबाट पशु चौपायाको क्षती भएमा देहाय बमोजिम सहयोग उपलब्ध गराईनेछ ।

क्र.सं.	आर्थिक सहयोग गर्ने क्षेत्र (क्षेतीको विवरण)	सहयोग गर्ने रकम रु.
१.	भैसी प्रति गोटा	५०००
२.	गाई प्रति गोटा	५०००
३.	गोरु प्रति गोटा	५०००
४.	बाखा प्रति गोटा	१०००

१०. सहयोग माग गर्दा पेश गर्नुपर्ने कागजात: (१) गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा दफा ९ बमोजिमको आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न यसै दफाको उपदफा (२) र (३) बमोजिमका कागजातहरु पेश गर्नुपर्नेछ ।

(२) प्राकृतिक विपद्बाट धनजनको क्षती सन्दर्भमा पेश गर्नुपर्ने कागजातहरु

(क) निवेदन

(ख) सम्बन्धीत वडा कार्यालयको सिफारिश

(ग) सम्बन्धीत प्रहरी चौकीको स्थलगत सर्जमिन मुचुल्का, प्रतिवेदन

(घ) क्षतीको फोटो

(ङ) आवश्यक भएमा क्षतीको प्राविधिक मूल्याङ्कन

(च) विपन्नताको हकमा सम्बन्धीत वडा कार्यालयको विपन्नता प्रमाणित सिफारिश पत्र

(छ) अन्य आवश्यक प्रमाणहरु

(३) गाउँपालिकाले औषधी उपचारका लागि सहयोग उपलब्ध गराउँदा निम्न प्रक्रिया अवलम्बन गर्नेछ :

- (क) सम्बन्धित व्यक्ति वा नीजका अभिभावक वा नीजको संरक्षकको निवेदन,
- (ख) निवेदन साथ सम्बन्धित अस्पताल, नर्सिङ होम वा स्वास्थ्य क्लिनिक वा जाँच गर्ने स्वीकृत चिकित्सकले जाँच गरेका प्रमाणका प्रतिलिपी, यस्ता कागजात निवेदन दिने मिति भन्दा २ (दुइ) महिना पुरानो भएमा मान्य हुन छैन,
- (ग) सम्बन्धित चिकित्सकले उपचारका लागि लेखी दिएका औषधीहरूको विवरण र सो खरिदका लागि अनुमानित लाग्ने खर्चको विवरण,
- (घ) कडा रोग लागि अप्रेशन गर्नुपर्ने, कुनै अङ्ग फेर्नुपर्ने वा उपचारका लागि धेरै खर्चलाग्ने भएमा सोका लागि मेडिकल बोर्डको सिफारिस सम्बन्धी कागजपत्र,
- (ङ) विपन्नताको हकमा सम्बन्धित वडा कार्यालयको विपन्नता प्रमाणित सिफारिश पत्र ।
११. **आर्थिक सहयोगको निर्णय :** (१) दफा १० बमोजिम प्रकृया पुरा गरी सहयोग माग भएमा रु. १०००० सम्मको हकमा अध्यक्षले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सोभै आदेश गर्न सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) मा तोकिएको भन्दा माथीको आर्थिक सहायता रकम उपलब्ध गराउन परेमा कार्यपालिकाको बैठकले निर्णय गर्नुपर्नेछ ।
- (३) दफा ९ को उपदफा (२) बमोजिमको सामाग्री तत्काल उपलब्ध गराउन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले सोभै आदेश गर्न सक्नेछ ।
- (४) औषधी उपचार सहयोग उपलब्ध गराउँदा गाउँपालिका सामाजिक विकास शाखा (स्वास्थ्य) बाट उठान भई आर्थिक प्रशासन शाखा समेतको बजेट सम्बन्धी राय लिई प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेस हुनेछ ।

परिच्छेद ५

कोषको आर्थिक तथा प्रशासनिक व्यवस्था

१२. **कोषको आर्थिक तथा प्रशासनिक व्यवस्था :** (१) कोषको आर्थिक तथा प्रशासनिक व्यवस्थापन स्थानीय तहको आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद ६

विविध

१३. **आर्थिक सहायता कोषको रकममा बृद्धि गर्न सक्ने :** (१) गाउँपालिकाले गाउँसभाबाट स्वीकृत गराई आर्थिक सहायता कोषमा रहने रकममा आवश्यकता अनुसार बृद्धि गराउन सक्नेछ ।

१४. जाँच पास तथा फरफारक (१) कोष बाट खर्च भएको रकमको जाँच पास तथा फरफारक प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।
१५. कार्यविधिको संशोधन : (१) यस कार्यविधिलाई गाउँकार्यपालिकाले आवश्यक देखेमा संशोधन गर्नेछ ।
१६. बचाऊ र खारेजी: (१) यस कार्यविधिमा व्यवस्था भएका कुराहरुको हकमा यसै कार्यविधि बमोजिम हुनेछ र यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको व्यवस्थाको हकमा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, स्थानीय तहको आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ । माण्डवी गाउँपालिकाको आर्थिक सहायता कोष संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०७६ खारेज गरिएको छ ।
- (२) कुनै कारणबाट कोष संचालन हुन नसकेमा वा कोषको औचित्य नदेखेमा गाउँकार्यपालिकाले कोषलाई खारेज गर्न सक्नेछ ।
१७. यस मापदण्ड जारी हुनुभन्दा पहिले भएका कामकारवाहीहरु यसै मापदण्ड बमोजिम भएको मानिनेछ ।